

Endoskopiski pierādīta distāla ezofagīta korelācija ar pacientu dzimumu, sūdzībām un izplatītākajiem riska faktoriem

Ilona Vilkoite¹, Angelika Krūmiņa², Aleksejs Derovs³

¹ *Veselības centrs 4, Diagnostikas centrs, Latvija*

² *Rīgas Stradiņa universitāte, Infektoloģijas un dermatoloģijas katedra, Latvija*

³ *Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slūnīca, Gastroenteroloģijas, hepatoloģijas
un nutrīcijas klīnika, Latvija*

II

Ievads. Bieži pacientiem ar tipiskām gastroezofageālā atviļņa izpausmēm augšējās endoskopijas laikā novēro barības vada iekasīgu bojājumu – ezofagītu. Zināms, ka ilgstošs un pastāvīgs skābes atvilknis no kuņģa dažos gadījumos var rezultēties ar *Barretta* barības vada izmaiņām [Bennett M., 2014], t. i., normālu barības vada gļotādu aizstāj tievās zarnas gļotāda. Šis stāvoklis tiek uzskatīts par premalignu, jo var rezultēties ar barības vada adenokarcinomu. Zināms, ka gastroezofageālo atvilni biežāk sastop vīriešiem un potenciālie riska faktori ir liekais svars un smēķēšana.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Izvērtēt potenciālo korelāciju starp endoskopiski pierādīto distālu ezofagītu un pacientu dzimumu, tipiskām gastroezofageālā atviļņa simptomiem un izplatītākajiem riska faktoriem. Laikposmā no 2015. gada 1. februāra līdz 2015. gada 30. decembrim Veselības centrā 4 pacientiem ar tipiskām sūdzībām par gastroezofageālo atvilni ambulatori tika veikti augšējās endoskopijas izmeklējumi. Tika izstrādāts oriģināls protokols, kas ietvēra sevī pacienta demogrāfiskos datus, kā arī pacienti aizpildīja informatīvu anketu. Uz tā pamata tika izveidota datu bāze, statistiskai datu apstrādei, izmantojot SPSS programmu.

Rezultāti. Kopumā pētījumā tika iekļauti 174 pacienti. No tiem 106 bija vīrieši un 68 sievietes. Vīriešiem augšējā endoskopija sakarā ar GERS tipiskiem simptomiem tika veikta statistiski ticami biežāk nekā sievietēm – 106/68 ($p = 0,02$). Distālu ezofagītu augšējās endoskopijas laikā konstatēja 44 (25%) vīriešiem un 14 (21%) sievietēm, kas liecina par ticami biežāku ($p = 0,04$) endoskopiski pozitīva GERS atradi vīriešiem. No 44 vīriešiem ar endoskopiski pierādītu distālu ezofagītu ķermeņa masas indekss (ĶMI) bija palielināts 25 (57%) gadījumos, turpretim 19 pacientiem tas bija normas robežās, savukārt sievietēm ar diagnosticētu distālu ezofagītu ĶMI bija paaugstināts 12 (86%) gadījumos ($p = 0,02$). 32 (73%) vīrieši ar endoskopiski pierādītu distālu ezofagītu bija smēķētāji (vismaz 10 cigaretes dienā) ($p = 0,01$), sieviešu grupā bija sešas (43%) smēķētājas.

Secinājumi. Vīrieši statistiski ticami biežāk izjut GERS tipiskus simptomus, viņiem arī biežāk tiek atrasts distāls ezofagīts. Pie distāla ezofagīta potenciāliem riska faktoriem vīriešiem var pieskaitīt smēķēšanu, bet sievietēm – palielinātu ĶMI.